

Dosarul nr.2r-165/2023
2-21050761-01-2r-13042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, A. Bostan. Gr. Dașchevici)

DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Elvira Chirița,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 54/255 COOP, împotriva Elvirei Chirița cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel,

a c o n s t a t a t :

La 05 aprilie 2021, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” (în continuare de S.A. „Termoelectrica”), în interesele Asociației Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 54/255 COOP (în continuare A.P.L.P. nr. 54/255 COOP), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elvirei Chirița, solicitând încasarea în beneficiul A.P.L.P. nr. 54/255 COOP a datoriei pentru furnizarea energiei termice, în mărime de 5 971,15 lei, acumulată până în luna ianuarie 2021, și în beneficiul S.A. „Termoelectrica” - 270 de lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Prin încheierea din 09 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a primit în procedură cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Termoelectrica”, în interesele A.P.L.P. nr. 54/255 COOP, împotriva Elvirei Chirița cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu examinarea cauzei civile în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Termoelectrica”, în interesele A.P.L.P. nr. 54/255 COOP, și s-a încasat de la Elvira Chirița în beneficiul A.P.L.P. nr. 54/255 COOP datoria pentru consumul energiei termice, în sumă de 5 971,15 lei, iar în beneficiul S.A. „Termoelectrica” – 370 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

La 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.31), Elvira Chirița a depus o cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii motivate, motivând că, intenționează să depună cerere de apel.

La aceeași dată, 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.33), Elvira Chirița a expediat apelul nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 16 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Elvira Chirița cu privire la întocmirea hotărârii motivate, pronunțate la data de 27 octombrie 2021.

Prin încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel înaintată de Elvira Chirița împotriva hotărârii din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că, cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 28 martie 2023, Elvira Chirița a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei spre examinare în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că, cererea de apel a fost depusă nemotivată, din motiv că nu a recepționat hotărârea motivată. Totodată, a menționat că, hotărârea instanței a primit-o la data de 19 decembrie 2022, dată la care începe a curge termenul de atac, având în vedere că, examinarea s-a realizat în lipsa sa și nu a cunoscut despre examinarea cauzei și adoptarea hotărârii.

Recurenta a susținut că, instanța de apel a restituit cerere de apel, constatând tardivitatea, cu care își exprimă dezacordul, deoarece despre existența hotărârii a aflat doar la data de 19 decembrie 2022. La depunerea cererii de apel nemotivate, a menționat că, odată cu recepționarea hotărârii motivate, va depune apelul motivat.

Instanța de apel face referire la expedierea copiei dispozitivului hotărârii, prin intermediul oficiului poștal, conform filei dosarului 24, însă nu a recepționat o astfel de scrisoare și nu a aplicat nicio semnătură în acest sens. Din înscrisul dat, rezultă că scrisoarea a fost restituită ca fiind nerecepționată. În perioada respectivă nu locuia în apartamentul din Chișinău, aflându-se la țară, din care motiv nu a recepționat corespondența .

Recurenta a opinat că, în circumstanțele descrise sunt temeieri de a dispune casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, ori, i se îngrădește dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv, garantat de legislația națională și internațională. Instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților, conform scrisorii date cu 13 aprilie 2023 (f.d.48).

La 04 mai 2023, S.A. „Termoelectrica” a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea considerării recursului inadmisibil.

Copia referinței a fost expediată în adresa Elvirei Chirița și a A.P.L.P. nr. 54/255 COOP, conform scrisorilor date cu 19 iunie 2023 (f.d.53-54).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 28 februarie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 28 martie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii către participanții la proces, prin scrisoarea datată cu 13 martie 2023, însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurentă. Astfel, se conchide că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Termoelectrica”, în interesele A.P.L.P. nr. 54/255 COOP, împotriva Elvirei Chirița cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost contestată cu apel de către Elvira Chirița, la data de 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.32-33).

Completul de judecată stabilește că, examinarea cauzei civile s-a realizat potrivit prevederilor art. 276²-276⁴ din Codul de procedură civilă. Potrivit normelor enunțate supra, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără prezența părților și fără întocmirea procesului-verbal al ședinței. Pârâtul este obligat, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, să prezinte instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în adresa primei instanțe a fost restituită, ca fiind nereclamată, corespondența destinată Elvirei Chirița (f.d.15), expediată la adresa din mun.xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx, ap. xxxxx, care este și locul de consum pentru care s-a pretins datoria acumulată.

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, pentru a înlătura invocarea viciilor de procedură, judecătorul a dispus citarea publică a pârâtei, comunicându-i despre inițierea procesului civil (f.d.18).

De altfel, copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 27 octombrie 2021, la fel, a fost expediat la adresa menționată, prin scrisoarea datată cu 29 octombrie 2021.

În atare circumstanțe, decade argumentul recurenteii precum că, ar fi fost expediată corespondența la adresa din mun. Chișinău, în timp ce locuia în r-nul xxxxx, sat. xxxxx și nu a recepționat corespondența, respectiv nu ar fi cunoscut despre examinarea cauzei și emiterea hotărârii judecătorești.

În corespundere cu prevederile art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Prin urmare, recurenta greșit indică că termenul de declarare urmează a fi calculat de la data primirii hotărârii judecătorești și nu de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În contextul contestării cu apel a hotărârii din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de către Elvira Chirița, doar la data de 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.32-33) și în lipsa solicitării de repunere în termenul de apel, instanța de apel corect, prin încheierea din 28 februarie 2023, a dispus, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de apel, din motiv că, cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen (f.d.39-40).

În virtutea art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016 definește trimiterea nereclamată ca fiind trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Nerecepționarea de către recurentă a corespondenței expediate și restituirea acesteia expeditorului ca fiind nereclamată nu poate justifica argumentul recurtenței precum că termenul de apel a început a curge de la data recepționării hotărârii primei instanțe, în condițiile în care neridicarea corespondenței îi este imputabilă părâtei.

Totodată în conformitate cu art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și-a onorat obligația de a comunica hotărârea participanților la proces și, prin plasarea pe pagina web a instanței de judecată la data de 28 octombrie 2021.

În contextul normelor de drept precitate corelate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, de către prima instanță au fost

respectate prevederile legale enunțate supra, fiind corect conturate și apreciate de instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen, cu prezentarea probelor pertinente și admisibile, în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată, din oficiu, de către instanța de apel, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu diligență desfășurarea procesului, constatare reiterată și în jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a stabilit că, revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, în circumstanțele relatate, Completul de judecată denotă că, recurenta și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în modul și termenul stabilit de legiuitor.

Art. 113 din Codul de procedură civilă statuează că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Instanța de apel corect a reținut că, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de apel, precum și nu a prezentat probe în acest sens, ceea ce a determinat restituirea în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele redate, recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Elvira Chirița.

Se menține încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 54/255 COOP, împotriva Elvirei Chirița cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos